

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК ОДНА ІЗ СКЛАДОВИХ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДНЗ

В українському педагогічному словнику самостійна навчальна робота трактується як «різноманітні види індивідуальної та колективної діяльності школярів, яка здійснюється на навчальних заняттях або вдома за завданням вчителя, під його керівництвом, однак без його безпосередньої участі» [1, с.275].

Згідно з Положенням «Про організацію навчального процесу» в Жовтоводському педагогічному училищі самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять [4, с.4]. Для підвищення якості, ефективності контролю такого виду роботи, викладачами комісії складено систему керівництва самостійною роботою, яка відповідає вимогам положення «Про самостійну роботу». В робочих програмах викладачі раціонально розподіляють самостійну роботу, програма якої додається з визначеними темами, конкретними завданнями, формами контролю, списком літератури для опрацювання.

В організації самостійної роботи студентів викладачі велике значення приділяють правильному визначенню обсягу і структури змісту навчального матеріалу, що виносяться на самостійне опрацювання, тому з кожної дисципліни укладено методичні рекомендації з виконання кожної самостійної роботи, які включають в себе програму діяльності, варіативні завдання, нестандартні завдання.

Важливе місце в організації самостійної діяльності студентів приділяє бібліотека навчального закладу. На допомогу студентам у бібліотеці створено довідково-бібліографічний апарат, до якого входять картотеки та каталоги за різними напрямками та тематикою. На бібліотечних уроках «Довідково- інформаційний фонд бібліотеки», «Робота з каталогами та картотеками», «Електронний каталог бібліотеки», студенти оволодівають навичками самостійного пошуку необхідної літератури за допомогою не лише систематичного та алфавітного каталогів, а також електронного каталогу бібліотечного фонду. З метою швидкісного пошуку літератури, автоматизації багатьох технологічних бібліотечних операцій, у 2008 році бібліотекою впроваджено автоматизовану систему «Unilib».

В училищі на дошкільному відділенні до варіативної частини навчального плану введено дисципліну «Методика організації самостійної роботи». Метою даного курсу є підготовка студентів до самостійного здобуття знань.

Завдання та види самостійної роботи викладачі визначають згідно етапу вивчення навчального матеріалу [2, с.132]:

1. На первинному етапі оволодіння знаннями використовуються наступні види самостійної роботи: читання підручника, першоджерел додаткової літератури; складання плану; конспектування прочитаного; ознайомлення з нормативними документами; спостереження за дітьми на педагогічній практиці.

2. На етапі систематизації та закріплення знань: самостійна робота з конспектом лекцій, робота з підручником, першоджерелами, відповідь на запропоновані запитання; складання таблиць, проектування педагогічного процесу; підготовка виступів для семінарів, рефератів, доповідей на науково-практичній конференції, опис педагогічного досвіду роботи ДНЗ.

3. На етапі формування та застосування знань: участь в ділових іграх, в аукціоні педагогічних ідей, моделювання педагогічних ситуацій; підготовка курсових робіт, участь в громадському захисті курсових робіт на базі ДНЗ, дослідно-пошукова робота, освоєння нестандартного програмного забезпечення дисципліни.

Для активної роботи студента в позаурочний час та більшого зацікавлення студентів роботою, викладачі комісії широко використовують нестандартні форми організації самостійної роботи. Наприклад, з дисципліни «Основи природознавства і методики ознайомлення з природою» студенти розробляють та виконують навчальні проекти з питання методики ознайомлення дошкільників з природним довкіллям та екологічні проекти для роботи із старшими дошкільниками.

Якщо теми визначених проектів нестандартні, актуальні в сучасному освітньо-виховному процесі робота над подальшою розробкою теми продовжується. Вона проходить в декілька етапів:

- ✓ **виконання навчальних проектів** з більш конкретних питань, що стосуються загальної теми;
- ✓ **виконання курсових робіт** з обов'язковою організацією дослідницької діяльності в дошкільній установі з теми;
- ✓ **розробка, підготовка наочних посібників** з різних питань для роботи з дошкільниками з теми;
- ✓ **виставка наочних посібників** для ознайомлення студентів денного та заочного відділень;
- ✓ **проведення роботи** з теми з дошкільниками під час пробної педагогічної практики.

Ефективність самостійної роботи забезпечується постійним контролем. Виконання самостійних завдань перевіряється у всіх студентів на кожному занятті і оцінюється оцінкою, або «зараховано».

Ефективність самостійної роботи студентів залежить від змісту та складності її завдань, керівництва з боку викладача, засобів та прийомів навчальної діяльності тощо. Поетапне оволодіння студентами різними видами самостійної роботи формує здатність самостійно мислити, аналізувати та приймати рішення.